

Persbericht

Brussel, 19 september 2014

Budgettaire noodweer bij de Belgische overheidsfinanciën: meer dan ooit behoefte aan betrouwbare financiële informatie!

De afgelopen maanden konden we er onmogelijk naast kijken: de media berichtten onophoudelijk over de problemen met onze overheidsfinanciën: de oplopende overheidsschuld, dreigende tekorten in de begrotingen en mankementen in de boekhoudkundige organisatie. Daniel Kroes (voorzitter IBR): *“Om de komende generaties een nog zwaardere erfenis te besparen, dienen de Belgische overheden en besluitvormers deze budgettaire crisis vandaag aan te pakken. Het IBR pleit ervoor om nu, meer dan ooit, te investeren in een betere kwaliteit en transparantie van de overheidsfinanciën.”*

Recente persartikels hebben een breed gamma aan problemen aangekaart. Zo berichtte L’Echo van 19 juni dat de Waalse schuld mogelijk met 5,5 miljard euro zou kunnen stijgen om op 16,7 miljard euro uit te komen. De Morgen meldde op 2 september dat de Vlaamse begroting dit jaar dan toch niet in evenwicht zou zijn als gevolg van de herkwalificatie van PPS-investeringen in de bouw van scholen, rusthuizen en ziekenhuizen. Het nieuws van 12 september werd overheerst door meningsverschillen tussen de Vlaamse regering en Europa over de wijze waarop de factuur van de Oosterweelverbinding (3,25 miljard euro) in de begroting dient opgenomen te worden. Dit specifieke dossier is maar één illustratie van het moeilijke budgettaire kader waarmee de Belgische overheden vandaag op alle niveaus te maken hebben, van de federale staat, gewesten en provincies tot de gemeenten en intercommunales...

Het is precies deze actuele thematiek die vandaag aan bod komt op onze studiedag van vrijdag 19 september: “Onafhankelijke audit van de rekeningen en begrotingen van de Staat”. Deze studiedag gaat meer bepaald in op de omzetting van de Richtlijn 2011/85/EU, in het bijzonder de Europese verplichting tot het uitvoeren van een onafhankelijke audit van de overheidsrekeningen en de realisaties terzake. Op die manier willen we aan alle overheden inspiratie bieden bij hun zoektocht naar het afleveren van betrouwbare en kwalitatieve beleidsinformatie.

De nieuwe regels die Europa sinds september van dit jaar oplegt aan overheden zijn een positieve ontwikkeling, maar de discussie moet binnen een brede context gevoerd worden. Neem nu het voorbeeld van het Oosterweel-dossier. In de discussies over het dreigende begrotingstekort moet een onderscheid gemaakt worden tussen de lopende overheidsuitgaven enerzijds en de overheidsinvesteringen anderzijds. Het ‘goede huisvader’ principe impliceert dat de lopende uitgaven dienen gedekt te worden door lopende inkomsten. Voor investeringen dient er geleend te worden. Europa eist nu dat de overheden deze investeringsuitgaven in hun begroting opnemen. Die eis is terecht omdat alles hier draait rond het nemen van risico’s en waarborgen. Aangezien hier het risico uiteindelijk bij de publieke sector blijft, is de eis van Europa om dergelijke investeringen ten laste van het budget te nemen ook logisch. Het is ook verdedigbaar vanuit democratisch oogpunt omdat het voorkomt dat de werking van komende regeringen gehypothekerd zou worden door beslissingen van vorige regeringen. Langs de andere kant is dit ook vervelend omdat overheden hun investeringskosten niet mogen afschrijven over de jaren zoals bvb. bedrijven dat doen. Investeringen dienen eenmalig ten laste te komen van de begroting.

De dubbele eis van Europa – een begroting in evenwicht en investeringsuitgaven in de begroting – leidt vandaag voor de overheden tot het frustrerende gevoel dat grote investeringen onmogelijk gemaakt

worden. Nochtans is investeren in infrastructuurwerken een kerntaak van de overheid en gezien hun significante budgettaire impact dient de aanrekening ervan te gebeuren volgens een eenduidig referentiekader. Lieven Acke (voorzitter van de Commissie Public Sector van het IBR): *“Het Europees Systeem van de Rekeningen (ESR) is een bij verordening en dus in alle Lidstaten rechtstreeks toepasselijk vastgesteld referentiekader dat tot doel heeft de “begrotings-KPIs” (zoals bijvoorbeeld overheidsschuld, begrotingstekort) van de Europese lidstaten op uniforme en betrouwbare wijze vast te stellen. Dit referentiekader evolueert en sinds september 2014 is ESR 95 vervangen door ESR 2010. Deze evolutie lijkt meer en meer in de richting te gaan van een aanscherping van de regels. Dit is met name het geval voor twee onderwerpen die bij uitstek gevoelig zijn vanuit het oogpunt van begroting en schuldgraad, namelijk de invulling van het begrip “marktproducent” en de bepaling van de voorwaarden waaraan een PPS moet voldoen om ESR-neutraal te zijn. Het is ongetwijfeld moeilijk voor een overheid om beslissingen te nemen wanneer referentiekaders wijzigen en bovendien de mogelijkheid bestaat van een retroactieve interpretatie van de spelregels. Dit neemt niet weg dat van België verwacht wordt dat de spelregels ter goeder trouw worden toegepast. De verwachting van een loyale toepassing van het ESR-referentiekader wordt verwoord in Richtlijn 2011/85/EU, die een onafhankelijke controle voorschrijft op de overheidsfinanciën. Het IBR kan hierin een rol spelen”.*

IPSAS/EPSAS - de impact hiervan voor België

In reactie op de tekortkomingen die werden vastgesteld in de rekeningen van de Staten en aan het licht werden gebracht in het kader van de recente financiële en staatsschuldencrisis, heeft de Europese Commissie een project gestart ter invoering van de Europese normen voor overheidsboekhouding (EPSAS), geïnspireerd op de internationale standaarden voor jaarrekeningen.

De bedoeling is om alle regeringsniveaus van de Europese Unie uit te rusten met een moderne boekhouding, gebaseerd op de beste praktijken in de privésector.

Dit zal bijdragen tot een beter toezicht op de financiën van de lidstaten op Europees niveau, een grotere transparantie van de overheidsrekeningen – van fundamenteel belang voor het democratiseringsproces – en de verstrekking van kwaliteitsvolle boekhoudkundige informatie. Hierdoor kan de impact van beleidsbeslissingen op lange termijn in aanmerking worden genomen, kunnen de overheidsmiddelen efficiënter worden beheerd en kan een optimale werking van de overheidsdienst en de houdbaarheid van onze overheidsfinanciën in de hand worden gewerkt.

Volgens Patrice Schumesch (voorzitter van de werkgroep IPSAS/EPSAS van het IBR) *“is dit project een unieke kans voor ons land en het is van fundamenteel belang dat het de steun geniet van de beleidsmakers op het hoogste niveau”.*

Eurostat: naar een versterkte samenwerking met de externe controleactoren

Sinds een aantal jaren beschouwt Eurostat – wiens controle- en onderzoeksbevoegdheid aanzienlijk werd uitgebreid door diverse regelgevende teksten – het als één van zijn prioritaire taken om de kwaliteit van de gegevens te onderzoeken die aan de basis liggen van de statistische informatie die wordt gebruikt in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten, overeenkomstig het methodologisch kader van de nationale rekeningen, waarvoor Eurostat de verantwoordelijkheid op zich neemt. De kwaliteit van deze informatie hangt niet enkel af van de wijze waarop zij door statistici wordt verwerkt en de mate waarin zij op de Eurostat-normen is afgestemd, maar ook van de kwaliteit van basisinformatie afkomstig van de boekhouding van de als overheden beschouwde entiteiten, desgevallend aangevuld met andere informatiebronnen. Eurostat ziet er in het bijzonder op toe dat deze gegevens volledig zijn en afgestemd op de statistische behoeften, alsook beschikbaar zijn binnen een bepaalde termijn en steeds toegankelijk voor statistici. Denis Besnard (*Unit D1 Excessive deficit procedure and methodology, Eurostat*) preciseert: *“Verder is het van vitaal belang dat statistici een permanente dialoog met hun gegevensverstrekkers kunnen aangaan. Omdat het daarenboven ook van fundamenteel belang is dat de overheidssector voldoende wordt gedekt, heeft Eurostat de verplichting*

ingevoerd tot het bijhouden van volledige en permanent bijgewerkte registers. Ten slotte is het duidelijk dat de kwaliteit van de basisgegevens nauw verbonden is met de efficiëntie van de beheersingsprocedures, de audits en de attesteringen, die in de lidstaten in alle onafhankelijkheid worden uitgevoerd voor alle als overheden beschouwde entiteiten. Derhalve pleit Eurostat voor een uitbreiding van de betrekkingen tussen de statistici en de diverse controle- en auditororganen, in het bijzonder het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren”.

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR)

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (Koninklijk Instituut) is de bij wet opgerichte beroepsorganisatie van de bedrijfsrevisoren.

De ongeveer 1.090 bedrijfsrevisoren in België oefenen (wettelijke) controleopdrachten uit en voeren, mits het naleven van onafhankelijkheidsregels, advieswerk uit. Zij zijn zowel in de ondernemingswereld, als in de non-profit- en overheidssector actief.

Tot de belangrijkste taken van het IBR behoren onder meer de dienstverlening aan, de opleiding en de permanente vorming van de bedrijfsrevisoren. Ook organiseert het Instituut kwaliteitscontroles en oefent het toezicht uit op de beroepsuitoefening. Het Instituut voert zijn taken uit in het kader van het publiek toezicht op het beroep en draagt daardoor rechtsreeks bij tot het vertrouwen van derden in de betrouwbaarheid van de financiële staten van de ondernemingen.

Emile Jacquainlaan 135/1

1000 Brussel

www.ibr-ire.be - info@ibr-ire.be

Eurostat

Missie van Eurostat is om de toonaangevende leverancier te zijn van hoogwaardige statistieken over Europa. Eurostat is het statistische bureau van de Europese Unie en is gevestigd in Luxemburg. Rol van Eurostat is om de Europese Unie te voorzien van statistieken die vergelijkingen tussen landen en regio's op Europees niveau mogelijk maken.

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

CONTACTPERSONEN

Jan LAPLASSE | diensthoofd communicatie IBR | 02 512 51 36 | 0485 70 25 34 | com@ibr-ire.be